

Rektorn vid
Fagrabäckskolan

Växjö kommun

2010-12-30
1 (12)
Dnr 40-2010:362

Kvalitetsgranskning av Musik i grundskolan av Fagrabäckskolan i Växjö kommun

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen har granskat elevernas möjligheter att utveckla kunskaper i musikämnet i enlighet med kursplanens och läroplanens mål.

Områden som måste åtgärdas:

- Fagrabäckskolan måste säkerställa att eleverna ges möjlighet att använda IT som redskap för skapande i enlighet med strävansmål i kursplanen för musik. (1 kap. 4 § grundskoleförordningen, förordning (SKOLFS 2000:135) om kursplaner för grundskolan).

Områden som behöver förbättras:

- Fagrabäckskolan behöver utveckla kunskapsformen musikskapande samt sången som uttrycksform inom kunskapsformen musicerande.
- Fagrabäckskolan behöver utveckla samverkan mellan musikämnet och andra kunskapsområden samt gestaltungsformer.
- Musikundervisningens arbetsformer behöver utvecklas och eleverna utmanas i sitt lärande för att stärka ett klimat som inspirerar till lust att lära.
- Musikundervisningen behöver bättre anpassas efter elevernas erfarenheter och kunskaper.
- Eleverna behöver få större reellt inflytande över musikundervisningen.
- Fagrabäckskolan behöver klargöra musikämnets mål och betygskriterier för alla elever.
- Fagrabäckskolans rektor behöver se till att de skriftliga omdömena tydligare beskriver elevens kunskapsutveckling i musik i förhållande till de nationella målen.

- Fagrabäckskolans rektor behöver säkerställa likvärdig bedömning och betygsättning utifrån styrdokumentens krav i ett årskurs 1–9 perspektiv.
- Fagrabäckskolans rektor behöver se till att musikämnet förankras och utvecklas utifrån kursplan och läroplansmål.
- Fagrabäckskolans rektor behöver ta ansvar för att det i musikämnet sker kvalitetsutveckling genom utvärdering och uppföljning.
- Fagrabäckskolans rektor behöver skapa förutsättningar för samverkan med andra skolor så att eleverna får en sammanhållen musikutbildning av god kvalitet utifrån kursplanens mål i ett årskurs 1–9 perspektiv.

Uppföljning

Skolinspektionen följer upp de krav på åtgärder som granskningen resulterat i. Senast 2011-03-30, ska huvudmannen för Fagrabäckskolan lämna en redovisning till Skolinspektionen i Lund. Vid redovisning till Skolinspektionen, ange vilka åtgärder som vidtagits och vilka åtgärder som eventuellt planeras. Ange även tidplan för planerade åtgärder och ansvarig för genomförandet. Redogörelsen skickas per e-post (lena.godin@skolinspektionen.se). Ange Skolinspektionens diarienummer (Dnr 40-2010:362) vid kommunikation med myndigheten angående granskningen.

Skolinspektionens granskning av Musik i Fagrabäckskolan i Växjö kommun

Bakgrund och granskningsområden

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av musikundervisningen i grundskolan under perioden februari 2010 till mars 2011. Skolinspektionen kommer att under perioden granska cirka 40 skolor. Skolinspektionen besökte Fagrabäckskolan i maj månad 2010. Vid besöket skedde observationer av musikundervisningen och intervjuer hölls med rektorn, lärare och elever. Besöket föregicks av studier av dokument som inhämtats från skolan.

Övergripande iakttagelser och slutsatser inom området kommer att redovisas i Skolinspektionens kvalitetsgranskningsrapport Musik i grundskolan. Ytterligare information om och projektplan för kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/Kvalitetsgranskning/>).

Syftet med granskningen är att förbättra kvaliteten på musikundervisningen i grundskolan. Genom att synliggöra brister och styrkor för skolor och huvudmän är målet att Skolinspektionens granskning ska bidra till förbättringar som leder till att eleverna får en bättre musikundervisning genom alla årskurser.

Skolan ska genom musikundervisningen bredda och fördjupa elevernas kunskaper i musikämnet. Undervisningen ska bygga på såväl praktiska som teoretiska moment. Musikämnet är ett ämne med många dimensioner som ska ge eleverna möjlighet att bli förtrogna med andra kunskapsområden. Musikens ämnesövergripande karaktär innebär att ämnet har en stor potential att samordnas med övriga ämnen. Musikundervisningen kan även utgöra en viktig länk mellan skolan som institution, dess kultur och traditioner och barns och ungdomars tillvaro vid sidan av skolan. Ämnet är även omtyckt bland eleverna, men musikundervisningens kvalitet och förutsättningar varierar mycket vilket innebär att elevernas möjlighet att utvecklas inom ämnet skiljer sig åt.¹ Ett övergripande problem är att eleverna inte får en sammanhållen utbildning utifrån kursplanernas mål i ett 1–9 perspektiv.

Granskningen har inriktats mot tre frågeområden:

1. Ger musikundervisningens innehåll och genomförande eleverna möjlighet att utvecklas inom samtliga kunskapsformer och synliggörs musikämnets koppling till andra ämnen?
2. Sker bedömning och betygssättning utifrån styrdokumentens krav?
3. Finns centrala förutsättningar för att bedriva en musikundervisning av hög kvalitet?

Beskrivning av skolan

Fagrabäckskolan är en 7–9 skola med ca 500 elever som ligger i de centrala delarna av Växjö. Fagrabäckskolan är en hänvisningsskola till elever som kommer från f–6 skolorna Högstorps skola, Östregårdskolan, Lillestads skolan, Bokelundskolan, Ulriksbergskolan samt landsbygdsskolorna Fureby skola och Åryd skola.

Skolan är organiserad i tre enheter där varje enhet består av ungefär 160 elever, 20 lärare och övrig personal. På skolan finns ca 26 klasser, om vardera ca 22 elever. Varje enhet har var sitt hus vilka renoverades och byggdes om 1999–2001. Husen är förbundna med varandra och i dessa ytor inryms bland annat biblio-

¹ Skolverket (2005b) *Nationella utvärderingen av grundskolan 2003 – musik (NU-03)* Ämnesrapport till rapport 253. Stockholm: Skolverket.

tek och fritidsgård. Även musiklokalerna är relativt nyrenoverade. En aula har delats och gjorts om till en bildsal samt till en musiksall med angränsande grupprum. I musiksallen har aulans scen behållits, fasta publikplatser finns men däremellan finns även utrymme för flexibel möblering.

Fagrabäcksskolans ledning består av en rektor, som precis påbörjat sin tjänst, två biträdande rektorer och tre enhetsledare.

På skolan undervisar två lärare i musik, båda med formell behörighet att undervisa i musik. Skolan har ingen musikundervisning i årskurs nio.

Motivering till beslut

1. Ger musikundervisningens innehåll och genomförande eleverna möjlighet att utvecklas inom samtliga kunskapsformer och synliggörs musikämnets koppling till andra ämnen?

För att eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper i ämnet musik i enlighet med kursplanens och läroplanens mål krävs att undervisningens innehåll utgår från målen. Kursplanen för musikämnet anger olika kunskapsformer² som eleverna ska ges möjlighet att utvecklas inom. Tidigare studier visar dock på att vissa kunskapsformer får begränsat utrymme i undervisningen, och att elevernas möjlighet att utveckla sina kunskaper även beror av lärandemiljö, lärarens förmåga att individanpassa undervisningen samt elevernas möjlighet till inflytande³.

Undervisningen ska enligt läroplanen även innefatta beröringspunkter till andra kunskapsområden, något som enligt forskning är ytterligare ett bristområde⁴.

Beskrivning

Av kursplanen i musik framgår att kunskapsformerna musicerande, musiklyssnande, musikskapande och musikkunnande ska genomsyra musikundervisningen. Elever vid Fagrabäcksskolan berättar att de spelar på musiklektionerna och att de även i viss mån får lära sig notkunskap, instrument och musikhistoria. De elever som gillar musikämnet framför att det just är musicerandet som de uppskattar. Vid Skolinspektionens lektionsbesök uppmärksammades att sång inte var en prioriterad uttrycksform, något som även vid elevinter-

² Kunskapsformer avser i detta sammanhang musicerande, musiklyssnande, musikskapande och musikkunnande.

³ Skolverket (2005b); Ferm, C. (2004). *Öppenhet och medvetenhet. En fenomenologisk studie av musikalisk interaktion*. Luleå: Luleå tekniska univ.

⁴ Aulin-Gråhamn, L. och J. Thavenius (2003). *Kultur och estetik i skolan: slutredovisning av Kultur och skola-uppdraget 2000-2003*. Malmö: Malmö högskola, Lärarutbildningen.

vjuerna visade sig samstämma med övriga musiklektioner på Fagrabäckskolan. Flera elever poängterade att de vill sjunga mer tillsammans. De menade att om gemensam sång förekommer så är det i samband med jul- och sommaravslutningar. En av lärarna framförde i intervju att detta var en svag länk i undervisningen. Eleverna vill också att förutsättningar för att våga sjunga i mindre grupp och även solistiskt skapas. Någon elev uttryckte det genom att säga att de egentligen vill men inte vågar. Eleverna tyckte inte detta handlade om klassklimatet utan om att de inte var vana vid att sjunga. De vill även att det ska finnas en kör på skolan.

Vid granskningen framkom att eleverna sällan får skapa musik på musiklektionerna. I kursplanen framgår bland annat att eleven ska utveckla förmågan att själv skapa musik för att kommunicera tankar och idéer och använda sina kunskaper i gemensamt musicerande och därigenom utveckla ansvar och samarbetsförmåga. En av musiklärarna säger att musikskapande är svårt och att det förutsätter att eleverna kan en hel del. Även undervisningstiden beskrivs som en faktor vilken begränsar skapande aktiviteter. I lärarintervju betonas också vikten av att skapa akustiskt till skillnad från skapande med datorn som redskap.

I Förordningen (SKOLFS 2000:135) om kursplaner för grundskolan framgår av inledningen bl.a. att uppdelningen i ämnen är ett sätt att organisera utbildningens innehåll, men avsikten är inte att skapa gränser dem emellan. Samverkan mellan ämnen är nödvändig för att möjliggöra en allsidig och meningsfull kunskapsutveckling i enlighet med läroplanens värdegrund, mål och riktlinjer. Utformningen av Fagrabäckskolans musikal samt dess läge inbjuder till samverkan med bildämnet som har sina lokaler i angränsande rum, något som inte utnyttjas. Inte heller sker samverkan med någon annan gestaltsform eller annat kunskapsområde. Eleverna själva beskrev att de på tidigare skolor arbetat ämnesövergripande och att det var något som nu inte gjordes på Fagrabäckskolans musiklektioner. Rörelse, dans, cabaré, musikal och musikvideo är exempel som eleverna gav på ämnesövergripandeformer som de skulle vilja arbeta med. På skolan finns möjlighet för eleverna att välja "Musik och teater" som elevens val, där sker arbete med former vilka integrerar musik med andra gestaltsformer. Avsaknaden av samverkan mellan ämnen bekräftades även vid lärarintervjuerna. Musiklärarna säger att de inte är drivande i att försöka arbeta ämnesintegrerande på skolan.

Av läroplanen framgår att skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet, vilja och lust att lära. På Fagrabäckskolan har de olika klasserna skiftande åsikter om ämnet musik. I intervju säger eleverna att

de känner sig trygga på musiklektionerna däremot framkommer i alla elevintervjuer tankar om att det beror på om man är duktig eller inte om man gillar ämnet. För några av de intervjuade klasserna sammanfaller detta med åsikter om att det huvudsakligen är de duktiga som premieras. En utredning om kultur i skolan⁵, beställd av regeringen, problematiserar lustfyllt lärande. Lust är inte alltid roligt, det kan också vara oroligt. Lustfyllt lärande handlar om människors drivkraft att vilja upptäcka saker och se sammanhang, att skapa mening. Gemensamt mellan klasserna på Fagrabäckskolan är att de tycker att ämnets arbetsformer är monotona och att de vill få fler utmaningar. Det monotona beskrivs vid elevintervju på följande sätt, vilket överensstämmer med klassrumsobservationer och andra elevberättelser: Läraren bestämmer låt, man får höra den och sen tränar man. De intervjuade eleverna säger också att de i regel sätter sig vid samma instrument varje gång, vilket blir enformigt. Har man väl lärt sig ett instrument så håller man sig till det för annars kan det bli fel och det vill man inte. En önskan om en tydligare styrning vad gäller instrumentval för att möjliggöra att alla ska få lära sig spela fler instrument fanns hos eleverna. Elevernas vilja att få vara med och påverka undervisningen kvarstår men elevintervjuer visar på ett behov av att läraren ska ta större ansvar för att skapa förutsättningar för alla att göra egna val. Utredningen Kultur och estetik i skolan menar att skolan behöver använda sig av estetikens hela potential, att ge uttryck, form och gestalt åt elevernas känslor och kunskaper för att skapa en vilja att lära samt att skapa lust i lärandet. Det handlar om att få kommunicera någonting och att utmana och utmanas. Vid elevintervjuerna på Fagrabäckskolan framkommer att eleverna på ett tydligare sätt vill arbeta fram mot ett resultat och det är viktigt att resultatet är något de är stolta över. De har en vilja att använda musik för att uttrycka och kommunicera sina tankar och idéer.

Forskning⁶ visar på att elever ofta upplever en skillnad mellan skolans värderingar av musikkunskaper och deras egna upplevelser i samband med musik. Forskningsresultat samstämmer med den bild inspektörerna fick vid besök på Fagrabäckskolan både genom intervjuer med elever och vid klassrumsobservationer. Eleverna har svårt att knyta an till musiken i skolan. Vid elevintervju framkommer att skolmusik är en sak och musik någonting annat. Elever menar att det är skönt med musik i skolan men musik hemma är inte detsamma. De säger att musik är jätteviktigt utanför skolan. "Vi lever med musik, musik finns

⁵ Aulin-Gråhamn, L. och J. Thavenius (2003). *Kultur och estetik i skolan: slutredovisning av Kultur och skola-uppdraget 2000-2003*. Malmö: Malmö högskola, Lärarutbildningen.

⁶ Stålhammar, B. (2004). *Musiken – deras liv: några svenska och engelska ungdomars musikerfarenheter och musiksyn*, Örebro: Univ. Bibl.

överallt och man blir lycklig av musik." I ett resonemang om skolmusik och fritidsmusik frågade sig elever varför deras musik inte förs in i skolan och menade att det skulle bli 100 gånger bättre. Det märks vid intervjuerna att eleverna har många musikerfarenheter både som konsumenter och producenter. De elever som musicerar utanför skolan menar att de har tillägnat sig sina musikkunskaper på fritiden. Bland dem som inte spelar eller sjunger finns också flera som tycker att de inte lär sig något nytt på Fagrabäckskolan. Elever från några 1–6 skolor menar att kunskaperna de nu har fick de på föregående skola.

I dessa resonemang framgår också att elevernas kunskapsnivå till stor del är avhängig vilken skola de tidigare gått på. De intervjuade eleverna tycker om att få spela och de spelar gärna i grupp men de vill lära sig mer. De tycker att en tydlig progression för lärande saknas. Några elever säger att de upplever att läraren inte alltid har höga förväntningar på vad de ska lära sig i musik och menar att detta inte enbart är de duktigas åsikt. Vid samtal med lärare ges exempel på individanpassning, bland annat görs stämmor i olika nivåer på de klassrumsarrangemang som eleverna ska spela. Eleverna säger också att de som kan musicera och har lärarnas förtroende kan få vara med och spela och sjunga på "julkul" och "sommarskoj". De intervjuade eleverna menar ändå att undervisningen inte är individanpassad. De vill att läraren ska engagera sig mer kopplat till var och ens lärande. De säger också att tysta elever inte märks, man måste själv ta initiativ.

Vid elevintervjuerna framkommer förslag från eleverna på hur de skulle vilja utveckla musikämnet. De anser att de hitintills inte varit delaktiga i utveckling av ämnet. Lärarna menar att eleverna får vara delaktiga genom att välja låtar, instrument och vem de ska spela med. Av läroplanen framgår att läraren ska se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Vid lektionsbesök och intervju med lärare framgick att eleverna gavs möjlighet att spela i mindre grupper, själva välja instrument och själva bestämma vem de ska spela med. Eleverna själva tyckte sig inte få reellt inflytande i dessa situationer. Här finns ett glapp mellan lärarnas beskrivningar av att eleverna inte klarar av att arbeta självständigt i mindre grupper och elevernas tankar om att de inte får de didaktiska redskap, förutsättningar samt den hjälp som behövs. De tror sig annars klara av att arbeta självständigt i grupp och skulle vilja utveckla detta arbetssätt. En av lärarna menar att tiden är en av faktorerna som begränsar möjligheterna att arbeta på detta sätt.

Bedömning

Fagrabäcksskolans musikundervisning ger inte eleverna möjlighet att utvecklas inom samtliga kunskapsformer. Musikskapande och sång inom kunskapsformen musicerande behöver utvecklas. Vidare behöver skolans rektor ansvara för att olika ämnesområden samordnas så att eleverna ges möjlighet att utveckla förtrogenhet med musikens beröringspunkter med andra gestaltungsformer och kunskapsområden. Musikundervisningens arbetsformer behöver utvecklas och eleverna ges fler utmaningar för att lusten till lärande och lusten i lärandet ska stärkas. Skolan behöver se till att undervisningen bättre anpassas efter elevernas erfarenheter och kunskaper. Dessutom behöver eleverna få vara med i planeringen av musikundervisningens utformning och innehåll och på så sätt ge eleverna inflytande över hur deras utbildning utformas i musikämnet.

2. Sker bedömning och betygssättning i musik utifrån styrdokumentens krav?

För att eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper i ämnet musik i enlighet med kursplanens och läroplanens mål krävs att musikläraren tydliggör för eleverna vilka mål undervisningen har, och att läraren löpande följer upp elevernas kunskaper och bedömer dessa allsidigt utifrån styrdokumentens krav. Musik är dock ett av de ämnen där eleverna har minst kunskap om mål och betygskriterier. Uppföljningen av elevernas musikkunskaper är dessutom ofta bristande, och kraven för att få ett visst betyg kan skilja sig godtyckligt åt från skola till skola. Formaliserade samverkansformer mellan musiklärare framhålls som en nyckelfaktor för att främja likvärdighet i ämnets innehåll, bedömningskriterier och betygssättning.⁷

Beskrivning

Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har och vilka krav skolan ställer. Musikläraren ska även följa upp elevernas utveckling och kunskaper för att säkerställa att eleverna når målen. Vid samtal med eleverna och lärarna gavs skiftande uppfattning om huruvida det förekommer ett kontinuerligt arbete med att förankra musikämnets mål i arbetet med eleverna. Elever vid skolan berättar att de inte känner till målen för musikämnet, däremot uppger den ena läraren att han kontinuerligt presenterar målen. Eleverna känner inte igen målen, däremot har de i högre utsträckning föreställningar om vilka betygskriterier som finns. I intervju med lärarna visar det sig att det finns en skillnad emellan i vilken utsträckning de presente-

⁷ Skolverket (2005b).

rar mål och kriterier för eleverna, vilket även bekräftas i elevintervjuerna. Dokumentation i musik sker genom de individuella utvecklingsplanerna.

Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i. De individuella utvecklingsplanernas utformning är under utveckling på Fagrabäckskolan. Det är dessa som utgör dokumentationen av elevernas kunskapsutveckling i musik. Vid Skolinspektionens granskning gav de skriftliga omdömena inte en tydlig beskrivning av elevens kunskapsutveckling i musik i relation till målen. Den individuella utvecklingsplanen sammanfattade inte heller vilka insatser som behövs för att eleven ska nå dessa och hur eleven i övrigt kan utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplan och kursplan.

Granskningen visar att Fagrabäckskolans rektor inte har en klar bild över hur bedömning och betygssättning harmoniserar med målen i musikämnet. Det finns lokala betygskriterier på Fagrabäckskolan för musikämnet. I stort inryms kriterierna inom de nationella kriteriernas innebörd. Några av de lokala kriterierna, som att eleverna ska bidra till skolans musikliv och vara beredda på att uppträda inför publik, överrensstämmer inte med de nationella kriterierna. När elever och lärare beskriver betygskriterierna så känns beskrivningarna likartade. Däremot får inspektörerna bilden av att det finns gemensamma muntliga kriterier och så finns det skolans skriftliga lokala kriterier, något som måste samstämma för att bedömning och betygssättning ska bli likvärdig. Vid samtal med lärare och elever innebär den muntliga nivån Godkänt att man gör så gott man kan, kommer på lektionerna och är med och sjunger och spelar. Eleverna har en uppfattning om att det är lätt att få godkänt. Väl godkänt innebär att eleven "har en egen motor" och kan spela ett instrument. På Mycket väl godkänt "är eleven motorn". Elevernas uppfattning är också att för att uppnå högsta betygsnivå så måste de spela ett instrument på fritiden och vara med i "sommarskoj". Skolinspektionens besök på Fagrabäckskolan visade också att någon samverkan för att skapa en sammanhållen och likvärdig bedömning och betygssättning mellan skolor i ett årskurs 1–9 perspektiv inte förekom.

Bedömning

Fagrabäckskolan måste klargöra musikämnets mål och betygskriterier för alla elever så de vet vad som förväntas av dem. De skriftliga omdömena behöver tydligare beskriva elevens kunskapsutveckling i musikämnet i förhållande till de nationella målen. Rektor måste säkerställa att bedömning och betygssättning sker utifrån styrdokumentens krav. Detta innebär bland annat att se till att de

lokala betygskriterierna överensstämmer med de nationella betygskriterierna. Likaså behöver samverkan med andra skolor upprättas vad gäller betyg och bedömning, se Skolverkets allmänna råd om det lokala arbetet med tillämpningen av nationella mål och betygskriterier (SKOLFS 2004:23).

3. Finns centrala förutsättningar för att bedriva en musikundervisning av hög kvalitet?

Forskning visar att elevernas möjligheter att utveckla kunskaper i ämnet musik i enlighet med kursplanens och läroplanens mål även påverkas av yttre förutsättningar där rektorns roll är central. Det handlar exempelvis om lärarkompetens, utrustning och lokaler, skolans organisation, tidsanvändning, ämnets status på skolan och arbete för att kvalitetsutveckla ämnet⁸.

Av läroplanen framgår bland annat att huvudmannen ska utveckla verksamheten i kontakt med det omgivande samhället. Forskning visar även att musik och kultursatsningar i kommunen kan genom samverkan ha gynnsam effekt på skolans arbete för att utveckla kvaliteten i musikundervisningen⁹.

Beskrivning

De båda verksamma musiklärarna på Fagrabäckskolan har arbetat under flera årtionden på skolan och har medverkat till att bygga upp en fungerande musikverksamhet och det är även de som arbetat för att de nu befintliga musiklokalerna skulle byggas. Lärarna menar att det är de som driver musiken och att de får göra det utan motstånd från ledning eller andra kollegor. Av läroplanen framgår bland annat att den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas samt att nya metoder prövas och utvecklas. I diskussionen om läroplanen framgår att det i första hand är lärarnas erfarenheter och kunskaper som styr undervisningen på Fagrabäckskolan, vilket är vanligt

⁸ Jmf Skolverket (2005b); Georgii-Hemming, E. (2005). *Berättelsen under deras fötter. Fem musiklärares livshistorier*. Örebro: Universitetsbiblioteket; Myndigheten för skolutveckling (2007) *Musik: en samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

⁹ Jmf Skolverket (2005b); Stålhammar, B. (1995). *Samspel: grundskola – musikskola i samverkan: en studie av den pedagogiska och musikaliska interaktionen i en klassrumssituation*. Göteborg: Musikvetenskapliga avd.; Sveriges Musik- och kulturskoleråd (2006) *Glädjämnen eller sorgebarn?: En rapport om samverkan mellan för-, grund- och gymnasieskolor och landets musik- och kulturskolor*, Bjästa: Daus Tryck och Media.

bland musiklärare¹⁰. Läroplanen är för dessa lärare inte ett styrdokument utan ett avstämningsdokument. Rektorn är ny som rektor på Fagrabäckskolan men anar ändå att det är traditioner som styr musikundervisningen på skolan. Av skollagen följer att rektorn skall hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Granskningen visar att det inte görs någon utvärdering eller uppföljning av musikundervisningen vilket försvårar för rektor att hålla sig förtrogen med musikundervisningens genomförande och innehåll.

I musiksalen finns en dator med vissa musikprogram men denna används framförallt till kunskapsformerna musikkunnsande och musiklyssning och som stöd för musicerande framförallt av den ena läraren. I skolan används inte datorn av eleverna som stöd för skapande. Flera av de intervjuade eleverna berättar att de däremot skapar musik hemma med hjälp av datorn. I hemmet används datorn till inspelning, skapa låtar, "remixa" och göra musikvideo. Dessa aktiviteter skulle de även vilja förekom i skolan. Av kursplanen för musik i grundskolan, mål att sträva mot, framgår bland annat att skolan i sin undervisning i musik ska sträva mot att eleven utvecklar sin förmåga att använda IT som redskap för skapande i olika former.

En brittisk studie har bland annat undersökt hur undervisning i estetiska ämnen påverkar elevernas skolresultat, med slutsatsen att eleverna behöver alla ämnen för att resultatet ska bli så bra som möjligt¹¹. Vid Skolinspektionens besök på Fagrabäckskolan och avlämnande skola, Högstorpsskolan, har det framkommit genom samtal med lärare, elever och rektorer att eleverna inte garanteras en likvärdig och sammanhållen musikundervisning genom grundskolan. Med utgångspunkt i tidigare nämnd forskning skulle förutsättningarna, för att skapa goda villkor för eleverna att nå ett så bra skolresultat som möjligt, öka genom att stärka musikämnet som kunskapsämne och garantera eleverna en sammanhållen kunskapsprogression i musik genom grundskolan. Av läroplanen framgår att skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudman har ett givet ansvar för att så sker. Vid inspektion av Fagrabäckskolan framkom att samverkansformer mellan skolor i kommunen för att utveckla musikämnet behöver etableras. Rektor har ett ansvar att eleverna får en sammanhållen utbildning i musik utifrån kursplanens mål i ett årskurs 1–9 perspektiv.

¹⁰ Skolverket (2005b);

¹¹ Harland, J. (2000). *Arts Education in Secondary Schools: Effects and Effectiveness*. Slough [Berkshire]: National Foundation for Educational Research.

Bedömning

Fagrabäcksskolans rektor behöver skaffa sig förtroget om musikundervisningen för att säkerställa att undervisningen utvecklas i enlighet med styrdokumentens krav. Vidare behöver det ske utvärdering och uppföljning av ämnet. Eleverna måste ges möjlighet att använda IT som redskap för skapande i enlighet med mål att sträva mot i kursplanen för musik. Rektorn behöver skapa förutsättningar för samverkan med andra skolor för att utveckla musikämnet i ett årskurs 1–9 perspektiv.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Lena Godin deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind

Enhetschef

Ulrika Bohlin

Utredare/Föredragande

